

Fotobespreking en beoordeling.

Introductie:

Het bespreken van foto's begint net als bij het fotograferen met kijken! Wat zie je, wat trekt je aandacht, wat valt op. Begin eenvoudig, omschrijf wat je ziet en benoem vervolgens enkele beeldelementen. Pas daarna omschrijf je wat de foto met je doet en tot slot kan je dan nog zeggen wat je van de foto vindt. Met een goede beschrijving en analysering van het beeld neem je de toehoorders mee in jouw interpretatie. Met een goede analyse van het beeld, wordt ook de betekenis van de foto blootgelegd. Wat heeft de maker met dit beeld bedoeld, doet het iets met mij? Wat zie je of wat denk je te zien.

Wij moeten vooral leren om te analyseren en ons zelf open te stellen voor het beeld. • Onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken. • Onderscheid maken tussen wat en hoe iets op de foto staat, wat je ziet en wat je voelt.

Soorten fotografen:

- Fotografen die een herinnering willen vasthouden en de resultaten delen via Facebook Instagram of iets dergelijks.
- Fotografen die vooral geïnteresseerd zijn in de techniek, men wil de schoonheid laten zien. Soms ontstaat er een dwang naar creativiteit.
- Je wilt iets suggereren dat niet direct zichtbaar is
- Je wilt iets wil vertellen. (iets aan de kaak stellen)
- Je probeert je innerlijke gevoel vorm te geven. Niet iedere fotograaf heeft de behoefte om verder te komen dan de eerste twee punten.

De vier pijlers:

1. Beschrijven
2. Analyseren
3. Interpretieren
4. Waarderen

De vier pijlers.

- Wat staat er op de foto beschrijven / onderwerpsgroep
- Hoe staat het erop analyseren / beeldelementen
- Waar gaat het over interpreteren / bedoeling
- Wat vind ik ervan waarderen / verbeterpunten

Pijler 1: Beschrijving

In welke onderwerpsgroep kan je de foto indelen? Wat staat er op de foto of wat vindt jij dat er op de foto staat?

De belangrijkste onderwerpsgroepen:

Portret

Model

Gebeurtenis

Natuurlijke omgeving

Ingerichte omgeving

Object

Fantasie

Vorm & kleur

Pijler 2 analyseren

Herkennen en beschrijven van de beeldelementen.

Beeldelementen:

Compositie

Licht

Kleur

Perspectief

Techniek

Textuur

Context

Verhaal en symboliek

Manipulatie

Compositie

Over compositie valt alleen iets zinnigs te zeggen als dat is gerelateerd aan wat de maker wil uitdrukken. Vorm moet immers inhoud zichtbaar maken, zodat het bij de kijker associaties kan oproepen. De basis van de compositie ligt in het ordenen van lijnen en vlakken. Wij kijken onbewust altijd naar verhoudingen.

Compositie bepaald hoe wij naar een beeld kijken Sturen en versterken Inhoud en intentie. Beeld en spraak.

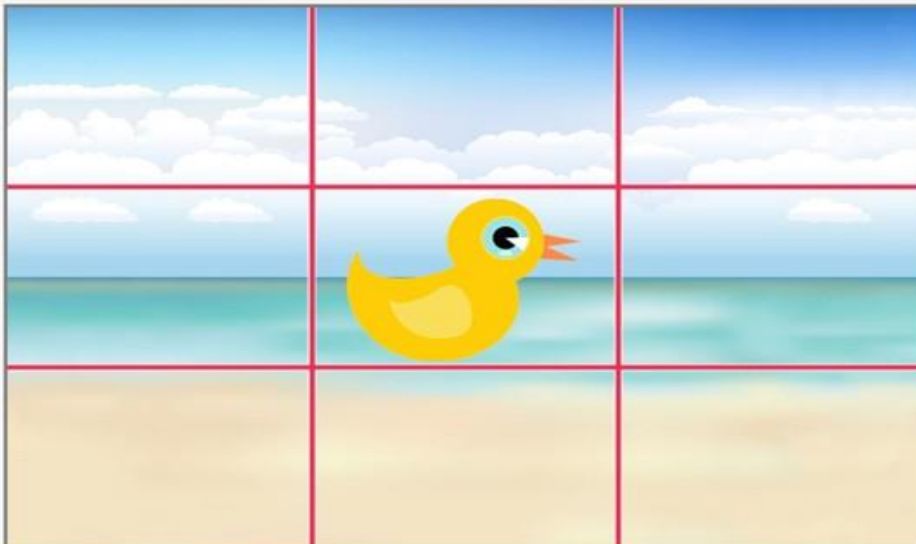
Hoe kijken wij:

- De ogen trekken vanuit een donkere omgeving naar het lichtste deel van een foto. Andersom werkt dit ook: de ogen trekken vanuit een lichte omgeving naar de donkere delen.
- Ieder vlak wordt altijd als een ovaal of cirkel bekeken, de hoeken krijgen minder aandacht. De ogen zien maar 6 graden scherp.
- Een vlak wordt gelezen van linksboven naar rechtsboven via rechtsonder naar linksonder en weer naar boven.

Regel van derde:

Zowel het badeendje als de horizon staan precies in het midden. Een foto als deze is al snel saai.

Voor de regel van derden verdeel je het beeld zowel horizontaal als verticaal in drieën. Je krijgt nu een raster van 9 vlakken van gelijke grootte.

Compositie vormen:

Centrale compositie

Weg uit het centrum

Symmetrische compositie

Asymmetrische compositie

Dynamische compositie

Statische compositie

Gesloten kader

Open kader

Hoe kijk je meer naar de compositie dan naar het onderwerp?

- Met één oog dicht.
- Kijk, naar de randen van het beeld. (ook al bij de opname)
- Bekijk de foto als thumbnail of onder je vergroter bij dokalicht
- Bekijk de foto eens op een grote afstand. • Kijk naar de foto door je oogharen.
- Bekijk de foto eens in de spiegel of op z'n kop.
- Teken de foto na, je ziet direct het verschil tussen hoofd en bijzaken.
- Dek stukken af en kijk of het beeld sterker wordt

Licht

Waar komt in de opname het licht vandaan? Wat doet het licht met de foto?

Diffuus licht

Hard licht

Frontaal licht

Strijklicht

Tegenlicht

Flitslicht

Studiolicht

Kleur

Welke kleuren maken het beeld? Welk gevoel roept dat op?

Kleurpsychologie

- Geel: warmte - zomer - verstand
- Oranje: gezelligheid - feest - weelde
- Rood: oorlog - hartstocht - liefde
- Violet: rouw - geheimzinnigheid - conflict
- Blauw: hemels - reizen - trouw
- Groen: lente - onervaren - hoop
- Zwart: dood - rouw - aarde
- Grijs : armoede - ouderdom
- Wit: volmaaktheid - onschuld – vrede

Perspectief en ruimte:

Hoe is de ruimte zichtbaar gemaakt in het platte vlak van de foto

Verkleinend perspectief

Lineair perspectief

Atmosferisch perspectief

Perspectief door scherpte/onscherpte

Kleurperspectief

Techniek:

Waarin verschilt de fotografische weergave van de visuele waarneming?

Kikkerperspectief

Vogelperspectief

Groothoeklens

Telelens

Diafragma

Belichtingstijd

Belichtingstijd interne

Textuur:

Maken texturen en structuren de werkelijkheid invoelbaar?

High Key

Low Key

Grove korrel

Gomdruk

Broomoliedruk internet

Presentatie:

- Hoe is de foto afgewerkt? Glanzend, mat op canvas of iets dergelijks.
- Is de foto klein (intiem) afgedrukt of is de foto juist extra groot gedrukt?
- Is de foto in een passe-partout geplaatst of wordt de foto randloos gepresenteerd?

Manipulatie:

Welke ingrepen deed de fotograaf:

Voor-, tijdens- of na de opname?

Verhaal en symboliek:

Welk verhaal wordt er expliciet of symbolisch verteld?

Context

Waar zie je de foto:

bij je familie, vrienden, op de fotoclub, bij een wedstrijd, op een expositie of in een fotoboek.

Beeldelementen:

Compositie

Licht Kleur

Perspectief

Techniek

Textuur

Manipulatie

Verhaal en symboliek

Context

Je persoonlijke doel om beter foto's te kunnen bespreken:

- Het vergroten van het eigen fotografisch inzicht • Beter leren kijken naar foto's
- Leren analyseren en interpreteren
- Eigen foto's beter leren selecteren
 - Het ontwikkelen van een eigen beeldtaal
- Bewuster (beter)leren fotograferen

Wat moet je leren:

- Het verbreden van je blik
- Algemene kennis van de fotografie, stromingen en fotografen
- Het aanwenden van een positieve houding
- Het loslaten van eigen voorkeuren
- Feedback geven
- Verschillende woorden te gebruiken

Trefwoorden :

liefelijk, logisch, grillig, typisch, verdund, gezaghebbend, belegen, alternatief, inspirerend, exemplarisch, apart, vertederend, briljant, verdeeld, absoluut, tintelend, wijsgerig, fundamenteel, massief, tergend, diepzinnig, geëigend, vaag, gedateerd, abrupt, zuiver, gebarend, psychologisch, fijn, elementair, algemeen, vergelijkbaar, plezierig, bedoeld, definitief, finaal, ethisch, bourgondisch, flatterend, belonend, authentiek, belangwekkend, fout, spookachtig, origineel, symbolisch, afschuwelijk, semiotisch, associatief, fantastisch, bewerkt, statig, optimistisch, frustrerend, arbeidsintensief, complex, gek, revolutionair, bruikbaar, gewijd, waarachtig, discreet, eisend, saai, verguld, retorisch, eigenaardig, zoet, scherp, geduldig enz. enz.

De vier pijlers:

- Wat staat er op de foto beschrijven / onderwerpsgroep
- Hoe staat het erop analyseren / beeldelementen
- Waar gaat het over interpreteren / bedoeling
- Wat vind ik ervan waarderen / verbeterpunten

Interpreteren (pijler 3):

- Gebruik je verbeelding, interpreteren gaat altijd uit van je eigen referentiekader.
- Een groenteboer kijkt anders naar een appel dan een consument of een fotograaf.
- Blijf zo dicht mogelijk bij de foto, ga niet naar aanleiding van de foto je eigen foto maken
- Foto's hebben een commutatieve en expressieve bedoeling 'ze gaan ergens over'. Kijken
- Hoe goed kijken wij.

Kijken:

- Hoe goed kijken wij?
- Teken het logo van de NS

Als fotobespreker neem je een standpunt in:

De maker van de foto stelt zich kwetsbaar op maar de fotobespreker ook!

Interpreteren: Wat is je achterliggende gedachte of gevoel.

- Interpretieren is subjectief, het is jouw waarheid overweging of twijfel
 - Een goede interpretatie is transparant
 - De toehoorders moeten je kunnen volgen
 - De interpretatie moet logisch en consistent zijn
- Interpretatie - begrippen
- 1 Inhoud: wat staat er op de foto?
 - 2 Onderwerp / Thema: welke onderwerpsgroep?
 - 3 Genre / Categorie: wat wil de fotograaf laten zien? Achter ieder onderwerp schuilt een genre.

De belangrijkste onderwerpsgroepen:

Portret

Model

Gebeurtenis

Natuurlijke omgeving

Ingerichte omgeving

Object

Fantasie

Vorm & kleur

Enkele Genres:

Esthetiek

Techniek

Dramatiek

Vergankelijkheid

Kritiek

Rust

Interpreteren:

Wat zijn de belangrijkste methodes:

1 Inhoud

2 Boodschap

3 Betekenis

1 - Inhoud

- De tijd nemen om alles te omschrijven
- Je afvragen of de maker er in geslaagd om zijn onderwerp met bijbehorend thema goed te verbeelden? Wanneer je de tijd neemt dan kan er nooit gezegd worden dat je geen aandacht aan de foto hebt besteed of dat je niet goed gekeken hebt.

2 - Boodschap

- De fotograaf wil informeren
- vakantiefoto, gebouw, documentaire serie
- De fotograaf wil zich uiten • Plezier in fotograferen, expressie, esthetiek
- De fotograaf wil een kwaliteitsfoto
- vakmanschap, technische perfectie
- De fotograaf wil iets gedaan krijgen
- overtuigen, bewijs, reclame
- De fotograaf wil aandacht trekken
- mode, een foto moet opvallen
- De fotograaf wil iets verduidelijken - (politieke) boodschap, maatschappij kritisch

3 – Betekenis

Studium Punctum

Reactie op het onderwerp vanuit eigen achtergrond

Verschillende reacties:

Bewondering Afkeer Irritatie Medelijden Angst Interesse Herkenning Bevreemding Vertedering
Onbegrip.

Interpreteren / betekenis tekens en symbolen

- Een foto bevat elementen die verwijzen naar iets dat niet is afgebeeld. Wij spreken dan van tekens en symbolen
- Een betekenis is eenduidig, objectief en cultureel bepaald

Interpreteren - symbolen

Symbolen zijn algemeen bekende en erkende tekens, zoals bijv. - een vlag - een kruis - een doodshoofd - een sikkel en maan Symbolen zijn eenduidige afspraken binnen een cultuur

Interpreteren:

- Herhaling van de belangrijkste methodes:

1 Inhoud

2 Boodschap

3 Betekenis

Waarderen (pijler 4):

Definitie: waarderen is het geven van een beargumenteerd oordeel over een foto. Daarbij rekening houdend met de context van de foto.

Context:

- Waar zie je de foto en waarvoor dient deze?
- Vakantie herinnering • Fotoclub
- Regionale of landelijke wedstrijd
- Expositie van een fotoclub of in een museum
- Fotoboek (monografie of thema)
- Ballotage (lidmaatschap van een gespreksgroep) Waarderen
- Wat doet de foto mij?
- Wat vind ik ervan?
- Is deze foto beter dan die andere?
- Deze foto voldoet wel/niet aan een vooraf gestelde opdracht? (clubonderwerp)
- Is deze foto van historisch belang?
- Inhoud, etc.

Waarderen Vier invalshoeken voor waardeoordelen:

- Fotografie als realisme (De werkelijkheid) De foto is een neutrale weergave van de werkelijkheid. De fotograaf maakt de foto zoals het is (de journalist).
- Fotografie als expressionisme (Creativiteit) De foto is een weergave van het gevoel van de fotograaf. De fotograaf maakt de foto zoals hij wil dat het is (de kunstenaar)
- Fotografie als instrumentalisme (Iets vertellen) De fotograaf wil een boodschap meegeven aan de foto. De fotograaf maakt de foto zoals hij wil dat het wordt (de ontwerper)
- Fotografie als formalisme (Vorm en Techniek) De inhoud van de foto is niet belangrijk, het gaat om de vorm en esthetiek. De fotograaf maakt de foto omdat hij dat op deze manier mooi vindt (de estheet of technicus).

Bij het vormen van een oordeel moet je voor je zelf de volgende vragen beantwoorden:

- In welke onderwerpsgroep plaats ik deze foto?
- Waarom heeft de fotograaf deze foto gemaakt?
- Wat voor fotograaf zal deze foto gemaakt hebben? Wordt de werkelijkheid weergegeven of is het creativiteit, wil de fotograaf wat vertellen/overbrengen, of gaat het vooral om esthetiek of schoonheid.

Waarderen – de manier:

- Stimuleren • Motiveren en duidelijk zijn
- Beargumenteerd en onderbouwd
- Niet ontmoedigen of demotiveren
- Met feedback geven zeg je iets over de foto en niets persoonlijks over de maker
- Feedback geven moet aanvoelen als het krijgen van een cadeautje: je moet er iets aan hebben

De praktijk:

- Begin altijd positief in iedere foto is bij een goede analyse altijd wel iets goeds te ontdekken.
- Maak afwisseling in de volgorde van het bespreken met de vier pijlers.
- Wanneer je direct met je waardering begint of de mindere punten gaat benoemen dan kom je niet meer terug naar de analyse.
- Beschrijf niet al te uitgebreid benoem alleen die zaken die bij de verdere bespreking van belang kunnen zijn.
- Benoem altijd enkele beeldelementen.

Valkuilen:

- Te lang over één foto praten.
- Inventariseer eerst hoeveel foto's er zijn en bepaal dan hoe veel tijd er per foto beschikbaar is
- Een goede richttijd is 3 minuten per foto, op die manier kan je 20 foto's in een uur bespreken
- Te strak het schema van de vier pijlers hanteren

Waarderend bespreken:

- Wat staat er op de foto?
- Hoe staat het op de foto?
- Wat heeft de maker er mee bedoeld?
- Wat zegt de foto mij?

Pijler 5:

- Terugkoppeling naar de maker.
- Is het duidelijk wat ik probeer te zeggen?
- Wat zijn misschien interessante verbeterpunten.
- Zijn er nog vragen?

Herhaling van de 4 pijlers:

De vier pijlers

- Wat staat er op de foto beschrijven / onderwerpsgroep • Hoe staat het erop analyseren / beeldelementen
- Waar gaat het over interpreteren / bedoeling
- Wat vind ik ervan waarderen / verbeterpunten Beschrijven (pijler 1)
- Wat zie ik op de foto?
- In welke onderwerpsgroep of genre kan je deze foto plaatsen? Analyseren (pijler 2)
- Hoe heeft de fotograaf zijn beeld vormgegeven
- Welke beeldelementen zijn er gebruikt, benoem er altijd enkele. Interpretatie pijler 3 1 Onderwerp: wat staat er op de foto welke onderwerpsgroep portret, landschap, architectuur, documentair, etc. 2 Genre: wat wil de fotograaf laten zien schoonheid, vergankelijkheid, herinnering, romantiek, etc. 3 Begrippen: realisme, expressionisme, instrumentalisme, formalisme. werkelijkheid, creativiteit, boodschap. techniek Achter ieder onderwerp schuilt een genre! Waarderen (pijler4) - Wat doet de foto mij? - Wat vind ik ervan? - Voldoet deze foto wel/niet aan een vooraf gestelde opdracht. (clubonderwerp) - Het zijn allemaal zogenaamde 'ik' vragen waar jezelf ook een antwoord op moet geven.

Foto bespreken:

1. De eerste indruk, wat valt op en raakt me.
 2. De analyse van het beeld, wat zie ik en waar gaat de foto over.
 3. Wat heeft de fotograaf gedaan, welke keuzes zijn er gemaakt.
 4. De check, klopt de eerste indruk.
 5. De conclusie, is de foto goed? Is er nog een advies? Hoe zeg ik het op een positieve manier ?
- Je kan denken aan:
 - Welk genre zou je de foto plaatsen?
 - Welke compositie vormen herken je?
 - Vertel iets over de sfeer
 - Voor wie zou de foto bedoeld zijn?
 - Techniek.

Gespreksleider versus Fotobespreker

- Een gespreksleider kan vragen stellen aan de groep.
- Iedereen is betrokken bij de bespreking, maak gebruik van de kennis binnen de groep. (laat b.v. een ervaren portretfotograaf als eerste iets van een ander portret vertellen)
- De taak van een gespreksleider is moeilijk het moet de hele avond leuk en interessant blijven. De haantjes in de groep nemen steeds het woord en kunnen je overrulen.
- Een gespreksleider geeft geen inhoudelijke bespreking maar kan wel samenvatten en sturen.
- Iemand anders is verantwoordelijk voor de planning (spreektijd). Fotobespreker
- Verantwoordelijk voor de inhoudelijke kwaliteit van de fotobespreking.
- Het bespreken van foto's vanuit deskundigheid.
- Kennis delen. • Vrijheid in de keuze t.a.v. het niveau van interactie. Verschillende werkvormen (manieren van foto's bespreken)

De Mandersdriehoek De Manders driehoek is een hulpmiddel bij het bespreken van foto's 3 rollen: • De fotograaf levert de foto

- De 4 besprekers leggen 2 fiches op de driehoek
- De gespreksleider neemt de geplaatste fiches als uitgangspunt voor het bespreken van de foto's
Compositie Sfeermakers Bedoeling van de fotograaf Informatie – Esthetiek - Boodschap de wereld
realisme Idee/doel/ concept instrumentalisme Vorm formalisme de ik fotograaf innerlijke wereld
expressionisme De klok van Lemegny Rangschikking Het verband tussen de witte en rode rand hoeft
niet altijd logisch te zijn. Je fiche hoeft niet altijd in de punt te liggen, het kan er ook ergens tussen in.
Bespreking
- De gespreksleider kan nu vragen gaan stellen op grond van de fiches.
- Voorbeelden:
 - Waarom heb jij je fiche op '(on)scherpte/scherptediepte' gelegd? Ontstaat er hierdoor meer sfeer? Of richt het de aandacht van de kijker?
 - Jouw fiche ligt op 'compositie'. Waarom? Zorgt deze compositie voor spanning, of juist niet?
 - Er liggen hier twee fiches? Leg eens uit? Had jij je fiche hier om dezelfde reden gelegd? Of had je een andere reden?
 - Jij hebt je fiche op 'symboliek' gelegd. Licht eens toe? Vergroot de symboliek de zeggingskracht van deze foto?
 - Jouw fiche ligt op 'beweging/tijd/timing'. Waarom? Welk gevoel roept de beweging in de foto bij je op? Feedback • Suggesties en tips
- Toelichting fotograaf De gespreksleider let op de tijd en tempo! Tot slot: Volgende foto. Andere bespreker. Op www.mandersdriehoek.nl staat aanvullende informatie. Werkvormen leren van gemaakte foto's
- Bespreek liever geen afzonderlijke foto's, meer foto's van een maker geeft meer inzicht. Herken overeenkomsten en kies de beste.
- Met afgedrukte foto's is het gemakkelijker om de overeenkomsten te zien, je kan ze gemakkelijk naast elkaar zetten en verschuiven. Met een beamer is dat lastiger. • Veel foto's bespreken vereist

een ervaren bespreker. Je kan ook afwisselen met verschillende besprekers. Werkvormen (met inspraak) De foto van ...

- Neem een foto mee uit de krant of uit een boek en vertel er over. Waarom vind je deze foto goed of waarom juist niet. Deze werkvorm is gemakkelijk, de maker is er niet bij en kan daarom ook niet gekwetst worden. Er wordt vrijer over de foto gesproken. De maker vraagt (het fotocafé)
- Een heel directe werkvorm: de maker vraagt hoe hij of zij verder moet of kan gaan.
- Bewaak het informele karakter, dring geen mening op maar probeer je in te leven in dat gene wat de maker wil.
- Gebruik deze werkvorm niet met de hele club tegelijk maar aan een tafeltje met slechts enkele personen. Werkvormen (met minder inspraak)
- Bespreking met voor-jurering
- Foto bespreker van buiten Werkvormen (met minder inspraak)
- Serie(s) samenstellen
- Expositie of jaarboek samenstellen Verschillende werkvormen
- Spreker van buiten de club
- Voorjurering
- Centrale spreker met interactie
- Bespreking in kleine groepen
- De maker vraagt.
- Duo presentatie Oefeningen Duo presentatie Ieder duo bespreekt samen hoe ze op een positieve manier de foto's kunnen bespreken én welke verbeterpunten of ontwikkelpunten er te noemen zijn. Onderling overleg maximaal 10 minuten Iedereen bespreekt één foto voor de groep. (Oefening in het bespreken met voorkennis).

Foto's bespreken:

- Vlot bespreken van foto's die je al gezien hebt.
- 3 verschillende deelnemers bespreken ieder 3 foto's in 3 minuten.
- Je mag zelf bepalen met welke foto je begint.
- De toehoorders maken aantekeningen.
- Plenaire bespreking van de op en aanmerkingen. Vlot foto's bespreken
- Andere aandachtspunten. Feedback geven Feedback geven
- Stimuleren • Motiveren en duidelijk zijn
- Beargumenteerd en onderbouwd
- Niet ontmoedigen of demotiveren
- Met feedback geven zeg je iets over de foto en niets persoonlijks over de maker
- Feedback geven moet aanvoelen als het krijgen van een cadeautje: je moet er iets aan hebben!
Waarom is feedback geven lastig
- Je hebt er soms durf voor nodig, of het nu negatieve of positieve feedback is.
- Negatieve feedback iemand voelt zich aangevallen:
 - wordt boos
 - is beledigd, er ontstaat onbegrip.
- Positieve feedback snel een slijmbal. Waarom is feedback geven lastig
- De relatie speelt een rol in de mate van openheid
- Bij feedback kan onzekerheid een rol spelen.
- Van jongs af aan hebben wij geleerd anderen niet te kwetsen. Inhoud feedback
- Leg de nadruk op het positieve in de foto.
- Kritische kanttekeningen durven plaatsen.
- Slotoordeel geven:
 - Verbeterpunten noemen, gericht op ontwikkeling
 - Advies: hoe verder. Wat zijn de valkuilen ?
- Je eigen foto gaan maken.
- Je eigen voorkeuren voor het onderwerp of thema etaleren. "Ja.... kijk ik heb zo'n zelfde foto ook wel eens gemaakt, maar toen heb ik....."
- Halo-effect hij/zij is een goede fotograaf, dus deze foto zal ook wel goed zijn en omgekeerd.

- Niet om de mening van anderen durven te vragen. Wat zijn de valkuilen ? •
Te snel een oordeel gevormd.

- Beginnende en gevorderde amateur fotograaf op een gelijke wijze beoordeeld en gewaardeerd. Durf onderscheid te maken. Feedback ontvangen (de maker)
- Waarom kan feedback ontvangen moeilijk zijn voor de maker van de foto? Feedback ontvangen (de maker)
- Wie feedback krijgt, heeft de neiging in de verdediging te gaan.
- De maker verdedigt zich. Hij voelt de feedback als iets persoonlijke aanval.
- De maker kan maar moeilijk het onderscheid maken dat het over zijn foto gaat en niet over hem zelf. Feedback ontvangen (de maker)
- Emotionele betrokkenheid met de foto.
- Lastig vinden om iets te zeggen over zijn eigen foto.
- “Ja ik zag het en dan maak je hettoch”.
- De maker wuift positieve feedback weg. “Ik had gewoon fotografen geluk ”. Feedback ontvangen
- Feedback kun je zien als het krijgen van een cadeautje
- Je kunt het aannemen, uitpakken en er je voordeel mee doen.
- Je kunt feedback zien als een kans om iets te leren.
- Hoe...
- door goed te luisteren.
- door toelichting te vragen.
- te bedenken wat je ermee gaat doen. Feedback geven: een ‘Ik’ of ‘Jij’ boodschap
- Een ‘Ik – boodschap’ zegt iets over wat jij ervan vindt.
- Een ‘Jij – boodschap’ heeft een beschuldig in zich.
- Een ‘Ik – boodschap’ : Ik stel vast dat jij je eigen geliefde onderwerp trouw bent gebleven.
- Een ‘Jij – boodschap’ is: Jij laat altijd dezelfde soort foto’s altijd hoge gebouwen.
- Een ‘Jij – boodschap’ zegt eigenlijk : Jij doet iets fout. Feedback geven: een ‘Ik’ of ‘Jij’ boodschap
- Een ‘Ik – boodschap’ nodigt uit tot discussie
- Bij een ‘Jij – boodschap’ schiet de ander meteen in de verdediging. Het voelt aan als een beschuldiging Gebruik altijd de ‘Ik’ boodschap
- Begin je boodschap met 'ik'....
- Benoem je gevoel of je mening. (‘Ik word nogal afgeleid door de voorgrond)
- Benoem een beeldelement in de foto die je niet zint. ‘Ik vind de compositie niet evenwichtig, omdat..... “
- Het onderwerp raakt ‘mij’ persoonlijk, omdat.... Gebruik altijd de ‘Ik’ boodschap
- Geef een suggestie hoe e.e.a. verbeterd kan worden.
- Formuleer deze suggestie niet als vraag, omdat daarop het antwoord weer direct ‘nee’ zou kunnen zijn.

- Ik adviseer je voor de volgende keer toch een keer de 'guldensnede' bij je compositie toe te passen! Nee, jij altijd met je guldensnede. Dit vind ik oubollig en is niet mijn ding. Neem de tijd en wees duidelijk
- Goede feedback vereist even tijd om na te denken.
- Probeer je de kritiek zó te brengen dat de maker het begrijpt.
- Helder geformuleerd en neutraal, zonder beschuldigingen. Laat de maker reageren
- Geef de maker de gelegenheid te reageren.
- Durf om een reactie te vragen:
 - Begrijp je wat ik bedoel?
 - Ben je het eens met mijn commentaar.
 - Kun je verder met mijn opmerkingen
 - Is dat niet het geval, licht je boodschap dan toe met aanvullende voorbeelden. Wil de maker van je leren?
 - Help de maker daarbij door duidelijk te zeggen wat er verbeterd kan worden
 - techniek, verbeelding, compositie, inhoud, etc.
 - Wil de maker niets van je leren: stop er geen energie in, laat het een ander zeggen.
 - Als het uit de hand loopt neem de maker b.v. in de pauze even apart en geef de feedback op een rustige plek . Nog enkele tips tot slot:
 - Betrek ook anderen bij de waardering.
 - Stel je open en kwetsbaar op, luister goed en wees eerlijk.
 - Toon altijd respect voor elkaar. Vragen stellen Vragen stellen
 - Als je meer wilt weten over de motieven waarom de maker deze foto heeft gemaakt, dan moet je naar zijn motieven vragen.
 - Je kunt hiervoor verschillende technieken gebruiken door het stellen van:
 - Open vragen
 - Gesloten vragen
 - Keuze vragen
 - Suggestieve vragen
 - Retorische vragen
 - Hypothetische vragen
 - Etc. Proces van vragen stellen Je wilt meer informatie hebben over de motieven waarom de fotograaf deze foto heeft gemaakt.
 - Open vragen informatie
 - Gesloten vragen ja/nee
 - Keuze vragen A of B • Suggestieve vraag • mening van vraag steller

- Volgende vraag
- Samenvatten
- Doorvragen
- Tijd nemen
- Stem gebruik
- Contact houden
- Contact maken Vragen Stellen! Maar welke? Soorten vragen
- Door open vragen te stellen nodig je mensen uit (veel) informatie te geven.
- Gesloten vragen stellen kan leiden tot alleen een “ja” of “nee” antwoord.
- Keuze vragen stellen geeft antwoord op mogelijkheid A of B. • In Suggestieve vragen zit meestal een antwoord dat de vragensteller wil horen. Voorbeelden van soorten vragen Open vraag:
 - Wat vindt u van de cursus fotobespreken?
 - Antwoord: Ik vind het leerzaam, maar het is erg veel wat er allemaal wordt verteld. Ik hoop ook dat er meer aandacht komt voor het oefenen in de praktijk. Gesloten vraag:
 - Vindt u de cursus fotobespreken leerzaam? • Antwoord: Ja of Nee. Voorbeelden van soorten vragen Keuze vraag:
 - Vind je de cursus fotobespreken A: positief of B:negatief?
 - Antwoord A of B. Suggestieve vraag:
 - Je vindt de cursus fotobespreken ook maar matig zeker?
 - Antwoord ja, net als jij. Open vragen Hoe stel je een open vraag?
 - Begin met het vraagwoord
 - Wie, Welke: vragen naar het onderwerp.
 - Wat: vragen gaat veelal om inhoud en bedoeling.
 - Waar, Waarheen : vragen naar plaats.
 - Wanneer, Hoe lang, Hoe vaak, Hoe laat: vragen naar tijd.
 - Hoeveel: vragen naar aantallen.
- Een vraag beginnend met één van deze vraagwoorden is moeilijk te beantwoorden met “ja” of “nee”. Open vragen Kies het juiste vraagwoord.
 - gaat het om personen Wie
 - gaat het om inhoud en bedoeling Wat
 - gaat het om tijd Wanneer
 - gaat het om plaats Waar
 - gaat het om werkwijze Hoe
 - gaat het om aantallen Hoeveel Waarom? Gebruik nooit het vraagwoord “Waarom”

- Waarom klinkt als een verwijt.
- Waarom heb je niet een langere sluitertijd gebruikt?
- Waarom heb je niet voor een laag camera standpunt gekozen?
- De onderliggend boodschap die je afgeeft is:
- Je kunt toch zelf ook wel zien dat deze foto niks voorstelt. Korte zinnen
- Hoe korter de vraagzin hoe beter:
- Wanneer start je met je nieuwe fotoproject?
- Niet: Ik weet dat je het druk hebt en dat het voor jou een belangrijk onderwerp is, dus ik denk dat het belangrijk is dat je zo snel mogelijk gaat beginnen, of heb je na de vakantie pas tijd?
- Vermijd geklets. Vinden en Denken
- De beste manier om informatie te verkrijgen over iemands mening, zijn kennis, zijn gevoelens, zijn waarden, etc. is de vraag beginnen met:
- Wat vind je vraagt naar gevoelens.
- Wat denk je vraagt naar verstandelijke informatie. Uitnodigende houding
- Stemgebruik:
- let op intonatie en afwisseling van je stemhoogte. •
- Lichaamstaal: • uitnodigend en belangstellend.
- Oog contact:
- toon belangstellig door oogcontact te houden.
- Tijd en rust momenten:
- geef de ander tijd om na te denken en vul pauzes niet op met grappen en ander geleuter.
- Vraag herhalen:
- als je niet duidelijk bent of stel hem anders. Uitnodigende houding
- Contact houden:
- om contact te houden met je gesprekspartner kun je hummen
- Samenvatten:
- vat het antwoord samen, zodat je weet dat je op dezelfde golflengte zit.
- Doorvragen:
- bij onduidelijkheden of onvolledige informatie doorvragen ter verduidelijking
- Volgende vraag:
- eerst het onderwerp afronden dan pas door naar de volgende vraag. Gesloten vragen Hoe herken je een gesloten vraag:
- De vraag begint met een werkwoord.
- Ga je morgen naar de fotoclub?

- Wil je nog langer lid blijven van FC Ruis?
- Vind je de compositie spannend?
- Heb je voldoende tijd gehad om te kunnen oefenen met fotobespreken?
- Is pijler 3 nu uitvoerig behandeld?
- Deze vragen zijn meestal suggestief. Noot: Werkwoorden zijn woorden die aangeven welke handeling of toestand of welk proces in de zin centraal staat. Werkwoorden geven aan in welke tijd de zin staat: de verleden, tegenwoordige of toekomstige tijd. Het werkwoord past zich altijd aan het onderwerp van de zin. Vragen stellen Gesloten vragen met een vooronderstelling of eigen mening of keuzevoorstel
- Ik denk dat je je maar beschikbaar moet stellen als fotobespreker voor de club? Vind je ook niet? (suggestief)
- Ga je nu hierover met de voorzitter praten of zal ik dat doen? (suggestief)
- Wat vind je slecht aan deze compositie?
- Mening van de vrager: hij vindt de compositie niet goed. Doorvragen Als je meer wilt weten dan vraag je door.
- Met “doorvragen” ga je door op het gegeven antwoord.
- Wat bedoel je precies met een evenwichtige compositie?
- Welk voorbeeld kun je geven van een landschapsfotograaf die op dezelfde manier naar het landschap kijkt?
- Welke gedachten komen er bij je op?
- Wanneer is deze foto volgens jou gemaakt? Afsluiten en volgende vraag
- Als je voldoende informatie hebt verkregen en het is duidelijk, sluit je af met een korte samenvatting.
- Dank je wel voor je toelichting. Uit jouw woorden begrijp ik dat je de compositie klassiek vindt vanwege de toepassing van de gulden snede en dat dit ook heel goed past bij het beeld.

Wanneer jureer je?

- Eigen club
- Andere club
- Regiowedstrijd
- Landelijke wedstrijd
- Selectie tentoonstelling Wat is belangrijk bij een goede jurering? DE ORGANISATIE:
- Aantal juryleden
- Wie wordt jurylid
- Hoe lang ben je al jurylid
- Aanwijzingen bij het aanleveren van foto's
- Eigen inzendingen?
- Wel of geen cijfers en rangorde vermelden?
- Een of twee standaardmethoden bij het jureren van maximaal 150 foto's.
- Eventueel een extra ronde om te checken Overleg tijdens het jureren
- Wel of geen criteria vooraf.
- Bandbreedte bepalen
- Beoordelingscriteria
- Stemmen of (min of meer) consensus
- Verplichte onderwerpen Presentatie van de uitslag
- Tempo: probeer de vaart er in te houden
- Belangrijke bespreekpunten
- Ken je eigen stokpaardjes en heb oog voor andere benaderingen
- Probeer je te verplaatsen in je publiek
- Hoe ga je om met zich verdedigende inzenders
- Voorbereiding van de presentatie: Wie doet welke foto's
- Zo mogelijk thuis de foto's opnieuw bekijken en kernpunten noteren
- Denk na over een inleiding en afsluiting . Bespreking:
- Zwakke foto's
- Door ontwikkelen: vanuit een zwak punt naar een fotokijken naar mogelijkheden om te verbeteren en verder te groeien.

De praktijk:

- Begin altijd positief in iedere foto is bij een goede analyse altijd wel iets goeds te ontdekken.
- Maak afwisseling in de volgorde van het bespreken met de vier pijlers.

- Wanneer je direct met je waardering begint of de mindere punten gaat benoemen dan kom je niet meer terug naar de analyse.
- Beschrijf niet al te uitgebreid benoem alleen die zaken die bij de verdere bespreking van belang kunnen zijn.